

Sygn. akt VI GC 149/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: sekr.sądowy Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: G. F.

przeciwko: Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda G. F. kwotę 154.806,43zł (sto pięćdziesiąt cztery tysiące osiemset sześć złotych, czterdzieści trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lutego 2016r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części oddala powództwo,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 17.292,83zł (siedemnaście tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt dwa złote, osiemdziesiąt trzy grosze) tytułem kosztów procesu,

IV. zarządza zwrot pozwanemu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwoty 1.993,96zł (tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy złote, dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

sygn. akt VI GC 149/16

UZASADNIENIE wyroku z dnia 31 stycznia 2017 r.

Pozwem wniesionym w sprawie w dniu 19 lutego 2016 r. powód G. F. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą G. F. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. kwoty 160 769,11 zł. z ustawowymi odsetkami od daty wniesienia pozwu i kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że jako przewoźnik dokonywał na zlecenie przewoźnika (...) sp. o.o., przewozu towaru załadowanego przez nadawcę na terenie Turcji, w postaci sprzętu elektrycznego i gazowego AGD. W dacie 21.08.2014 r. na terytorium Turcji, przed wydaniem towaru odbiorcy doszło do kolizji drogowej, za którą odpowiedzialności nie ponosił kierowca powoda, co potwierdził protokół Policji. Towar został przeładowany i dostarczony pojazdem zastępczym. W wyniku zdarzenia uszkodzeniu uległ cały przewożony sprzęt, który nie nadawał się do wprowadzenia do sprzedaży ze względów bezpieczeństwa, nawet po naprawie i obniżeniu ceny, w związku z czym cały ładunek został zezłomowany. Powoda łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym oraz międzynarodowym, któremu niezwłocznie zgłosił wypadek. Powód został obciążony przez swojego zleceniodawcę kwotą 183 501,99 zł. tytułem odszkodowania za cały uszkodzony towar, która została rozliczona w drodze kompensaty. Powód podniósł także, że koszt przeładunku towaru, jego przechowania i inne uzasadnione koszty związane z

usunięciem uszkodzonego towaru i pojazdu z pasa drogowego, koszt zmiany dokumentów i zamknięć celnych w zw. z ponownym przewozem, które dokumentuje faktura VAT nr (...).

Pozwany uwzględnił roszczenie powoda o zapłatę tylko częściowo, wypłacając kwotę 37 822,29 zł. , do zapłaty pozostało 149 531,70 zł. Pozwany uwzględnił tylko częściowe zniszczenie towaru uwzględniając tylko widoczne zewnętrzne uszkodzenia. Powód podnosił, iż odszkodowanie winno uwzględniać zwrot poniesionych wydatków i wartość wszystkich uszkodzonych towarów. Powód wskazał, że na wartość roszczenia składają się:

- należność główna 149 531,70 zł. – wynikająca z noty obciążeniowej (...) sp. z o.o. w W. , fakturę VAT nr (...) oraz rachunek nr (...), łączne na kwotę 187 353,99 zł. pomniejszona o wypłacone odszkodowanie 37 822,29 zł. , przy czym wartość z faktury wyrażona w walucie obcej została przeliczona na złoty polski wg średniego kursu NBP z daty zdarzenia

- kwota odsetek ustawowych 11 237,41 zł. za opóźnienie w zapłacie kwoty 149 531,70 zł. w/w kwoty od dna 7.03.2015 r. t.j. 14 dni od daty wezwania do zapłaty do dnia 18.02.2016 r.

We wniesionym skutecznie sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz w całości wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany przyznał swoją odpowiedzialność co do zasady i wypłatę częściowego odszkodowania w wysokości:

- 32 059,95 zł - wartość uszkodzonego towaru,

- 5 017,77 zł. - koszt uszkodzonych opakowań t.j. 25 % wartości towaru,

- 1 442,40 zł. t.j. 50 % ceny netto z rachunku (...) za usunięcie towaru i pojazdu jezdni,

-432,72 zł. t.j. 100 % opłaty z rachunku (...) dot. procedur celnych

Od kwoty odszkodowania została odliczona franczyza redukcyjna w kwocie 300 USD /1 130,55 zł. /, co skutkowało wypłatą kwoty 37 822,29 zł. Powód otrzymał kwotę odsetek 198,96 zł. za okres od 6.03.2015 r. do 30.03.2015 r. Pozwany zakwestionował twierdzenie o uszkodzeniu całego towaru. Wskazał też na warunki OWU w ramach których szkoda zostaje pomniejszona o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży. Pozwany podniósł, iż tylko część nosi ślady uszkodzenia. Pozwany zakwestionował dowody na okoliczność uszkodzenia całego sprzętu i niebezpieczeństwo związane z jego wprowadzaniem do obrotu jak też na okoliczność, że cały sprzęt został zutilizowany. Pozwany nie uznał skody całkowitej, stąd nie uwzględnił noty obciążeniowej (...), do której nie przedstawiono nadto żadnej specyfikacji. Wartość towaru pozwany ustalił w oparciu o faktury zakupu. Pozwany zaprzeczył odpowiedzialności w ramach łączącej strony umowy za szkody związane z usunięciem środka transportu z rachunku (...), powołując się przy tym na postanowienia OWU jak też przepisy konwencji CMR. Pozwany zarzucił, zważywszy na ustalenie sumy ubezpieczenia , odszkodowanie winno zostać wypłacone w wysokości netto. Odnośnie daty przeliczenia waluty właściwym jest kurs z daty polecenia wypłaty odszkodowania. Ostatecznie odnośnie rachunku (...) pozwany uwzględnił tylko koszt usunięcia towaru, przyjmując że stanowił 50 % wartości rachunku w wartości netto, przeliczając kurs z daty wydania decyzji. Odnośnie kosztów celnych uwzględnił je w całości wg kursu z daty decyzji. Podniósł także zastrzeżenie w umowie franczyzy redukcyjnej 300 euro.

W piśmie z daty 31.05.2016 r. /k. 252/ powód ustosunkował się do sprzeciwu, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazał, że uszkodzenie całego towaru zostało stwierdzone podczas postępowania prowadzonego przez producenta tego sprzętu i zaprzeczył, aby mógł on być nadal użytkowany. Powód kontaktował się z pozwanym co do dalszego procedowania z uszkodzonym sprzętem i sposobu jego zagospodarowania, nie uzyskując odpowiedzi . Koniecznym była utylizacja całego sprzętu. Powód podniósł, że przedłożył pozwanemu rachunki załączone do kompensaty, że usunięcie pojazdu z pasa drogowego mieści się w pojęciu kosztów poniesionych w celu zapobieżenia powstaniu szkody lub zmniejszenia jej rozmiaru, przeładunku i przechowania towaru i inne uzasadnione koszty związane z powstałą szkodą ujęte w 9 ust. OWU.

W piśmie procesowym z daty 16.06.2016 r. /k.264/ pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, rozwijając argumentację oraz zarzucił powodowi nieprzedłożenie protokołu oględzin sporządzonego przez producenta towaru.

W piśmie procesowym z daty 4.07.2016 r. /k. 282/ powód podniósł, iż nie jest w posiadaniu powyższego protokołu, i wskazał na dowody z dokumentów z kontroli jakości produktów, sporządzonych przez I. zgodnie z procedurą firmy, wskazał na dowody potwierdzające kompensatę oraz wskazał na zasadność i wykazanie utylizacji.

W piśmie z daty 1.09.2016 r. /k. 315/ powód zmienił żądanie w zakresie odsetek, domagając się zasądzenia w miejsce odsetek ustawowych, od dnia wniesienia pozwu, odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia.

Na rozprawie strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie. Powód oświadczył przy tym, iż jeżeli franczyza wynika z umowy, nie kwestionuje pomniejszenia odszkodowania o franszyzę i podtrzymał stanowisko odnośnie daty przeliczenia waluty t.j. z dnia zdarzenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód G. F. wykonywał w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przewóz na zlecenie (...) sp. o.o. w W. na trasie z Turcji do Polski, towaru w postaci sprzętu AGD, 180 sztuk kuchenek, 4 sztuk okapów i 131 sztuk płyt grzewczych. Nadawcą przesyłki i właścicielem towaru był jego producent I.. Wartość towaru w dacie przewozu to kwota 46 171,16 euro. dowody: zamówienie transportowe nr (...)P. k. 9, list przewozowy CMR k. 10, faktura VAT (...) I. k. 8.08.2014 r. k. 27, zeznania powoda G. F. na rozprawie w dniu 7.10.2016 r. pomocniczo k. 348-349,

W dniu 14.08.2014 r. na Terenie Turcji doszło do wypadku/kolizji drogowej pojazdu powoda, z przyczyn niezawinionych przez jego kierowcę T. H.. Pojazd przewrócił się, towar wysypał się na jezdnię i uległ uszkodzeniu. Towar następnie został na polecenie powoda przeładowany na inny samochód i odwieziony do producenta w Turcji. Towar nie mógł być zabrany z jezdni bez uprzedniego odholowania pojazdu, który zagradzał dostęp leżąc na skarpie. Pojazd został usunięty na zlecenie powoda. Towar nie nadawał się do dalszego użytkowania. Producent I. po przeprowadzonej kontroli jakości i sprawdzeniu produktów biorących udział w wypadku przeznaczył je do zniszczenia, jako że nie dawał gwarancji, iż produkty mogą być nadal bezpiecznie użytkowane. Użytkowanie kuchenek gazowych stanowiło poważne zagrożenie. Nawet w razie braku widocznych uszkodzeń, istniało duże ryzyko, iż powierzchnia płyt może wybuchnąć z uwagi na mikropęknięcia. Także uszkodzenie przewodów elektrycznych i gazowych mogło ujawnić się podczas korzystania ze sprzętu.

Wykorzystanie nieuszkodzonych elementów uszkodzonego sprzętu z uwagi na zakłócenie pracy linii produkcyjnej i koszt ponownego zbadania ich jakości byłby dla producenta nieopłacalny. Elementy sprzętu z technicznego punktu widzenia mogły być potencjalnie użyte jako części zamienne przez podmioty trudniące się naprawą, bez gwarancji producenta.

Uszkodzony towar czasowo był magazynowany przez I.. Pozwany monitorowany przez powoda, nie dawał wskazówek co do dalszych czynności odnośnie towaru, w tym dalszej potrzeby jego przechowywania czy dalszej weryfikacji. Powód nie będąc jego właścicielem nie miał tytułu do dysponowania towarem, nie miał prawa w szczególności przetransportować go do Polski z uwagi na odprawę celną. Ostatecznie cały towar został na zlecenie producenta w całości przekazany i przyjęty do utylizacji przez licencjonowany podmiot i następnie zutylizowany. dowody: e-faktura z daty 30.12.2014 r. k. 32, tłumaczenie k. 341, licencja 9.12.2014 r. k. 34, tłumaczenie k. 340, dowód nr (...) ze złomowania k. 33, tłumaczenie k. 342, zdjęcia ze złomowania k. 35-42, częściowo raport ekspertyzy nr (...) k. 49-56, zdjęcia k. 65-70, dokumentacja fotograficzna k. 100, oświadczenie kierowcy T. H. k. 119, k. 152, mail z dnia 30.10.2014 r. z dnia 22.10.2014 r. i 18.09.2014 r. k. 150 v. 152 dokument check – in k. 268, tłumaczenie k. 354, pismo I. z daty 17.11.2014 k. 138 v. , tłumaczenie k. 249, 234, TŁ. 249, 344-345, pismo indesit z dnia 2.09.2014 r. k. 139, tłumaczenie k. 343, opinia biegłego sądowego z zakresu urządzeń i maszyn technicznych mgr inż. D. K. pisemna k. 413-440, ustna

k. 467, zeznania słuchanego na rozprawie w dniu 23.09.2016 r. świadka A. W. k pomocniczo k. 327, zeznania powoda G. F. na rozprawie w dniu 7.10.2016 r. pomocniczo k. 348-349,

W związku ze zdarzeniem powód poniósł koszt:

- 300 lir tureckich z tytułu opłaty poniesionej w zw. z przeładunkiem towaru i procedurami celnymi,
- 2 360 lir tureckich z tytułu usunięcia towaru i pojazdu po wypadku z jezdni dowody: faktura VAT nr (...) k. 11 v. , raport ekspertyzy nr (...) k. 49-56, zdjęcia k. 65-70, Okoliczność poniesienia kosztu objętego rachunkiem nr (...) , a to przeładunku i celnych była poza sporem i jako taka nie wymagała dowodzenia. k. 11,

Powód zgłosił zdarzenie ubezpieczycielowi (...) S.A., pozwanemu w niniejszej sprawie, z którym uprzednio zawarł umowę ubezpieczenia potwierdzona polisą nr (...) z tytułu OC przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym.

Strony w umowie ustaliły franszyzę redukcyjną w każdej szkodzie w wysokości 300 USD, odpowiadającej kwocie 1 130,55 zł. wg średniego kursu NBP z daty 6.03.2015 r. Odpowiedzialność ubezpieczyciela wskazana w umowie ubezpieczenia obejmowała m.in.:

- odpowiedzialność przewoźnika w oparciu o Konwencję CMR za szkody rzeczowe jakie nastąpiły w czasie między przyjęciem przesyłki do przewozu z jej wydaniem,
- uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez ubezpieczającego w celu zapobieżenia powstaniu szkody lub zmniejszenia się jej rozmiaru, w tym koszty podniesienia i wyciągnięcia środka transportu , który uległ wypadkowi , jeśli jest to konieczne i uzasadnione celem ratowania przewożonego towaru oraz
- koszty związane z przeładunkiem towaru lub jego przechowaniem
- i inne uzasadnione koszty związane w pozostałą szkodą oraz
- koszty uprzątnięcia beużytecznego ładunku,
- utylizacji beużytecznego ładunku dokonywanej w zw. z obowiązującym nakazem władz lub przepisami.

Za szkodę rzeczową przyjęto polegającą na utracie, ubytku lub uszkodzeniu przesyłki. Zgodnie z § 13 pkt 6 OWU wysokość szkody rzeczowej miała być pomniejszona o wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym towarze, które mogą być przeznaczone do dalszego użytkowania. Odszkodowanie miało być ustalone na rzecz powoda w złotych polskich , przy przeliczeniu wału obcych na złote polskie dokonywane przy zastosowaniu kursu średniego wału obcych ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu wystawienia polecenia wypłaty odszkodowania. Do obowiązków ubezpieczającego należało m.in. niezwłoczne przekazanie pozwanemu sformułowanego na piśmie roszczenia poszkodowanego, umożliwienie przedstawicielowi pozwanego lub powołanemu przez niego rzeczoznawcy dokonanie oględzin zniszczonego lub uszkodzonego towaru w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i rodzaju oraz udzielenie potrzebnych w tym celu wyjaśnień, jak również przedstawienia zebranych dowodów. Powód miał obowiązek sporządzić protokół ustalający okoliczności i rozmiar szkody samodzielnie tylko w wypadku, gdy w ocenie ubezpieczającego wartość szkody nie przekraczała równowartości w złotych 1 500 USD. Wysokość odszkodowania mogła też być ustalona na podstawie kosztorysu sporządzonego przez powołanego przez pozwanego lub przez ubezpieczającego w porozumieniu z pozwanym rzeczoznawcą. dowody: polisa nr (...) k. 12-14, OWU k. 15-26,

Wobec uszkodzenia całego towaru , jego właściciel i producent I. obciążył (...) sp. o.o. kwotą 43 722,18 euro, t.j. niższą wartość towaru wynikająca z wystawionej uprzednio faktury VAT nr (...). Następnie w dacie 22.10.2014 r. (...) sp. o.o. obciążył powoda kwotą 183 501,99 zł. stanowiącej równowartość w/w kwoty w euro wg kursu 4,1970 zł. Powód rozliczył się ze swoim zleceniodawcą w drodze kompensaty. Powód przesłał pozwanemu notę i kompensatę. dowody: zawiadomienie o obciążeniu z daty 27.08.2014 r. k. 28, nota debetowa k. 29, nota obciążeniowa nr (...) k.

30, kompensata wzajemnych wierzytelności z daty 23.01.2016 r. k. 31, mail z dnia 29.04.2015 r. k. 116, dokumenty księgowe k. 285-307,

Powód wezwał pozwanego do zapłaty odszkodowania w wysokości 187 353,99 zł. pismem doręczonym pozwanemu w dacie 20.02.2015 r., zatem termin z wezwania do zapłaty upływał w dniu 6.03.2015r. Pozwany pismem z daty 30.03.2015 r. zawiadomił powoda o przyznaniu kwoty 38 021,25 zł. , na które złożyła się kwota

- wartość uszkodzonego towaru 7 830,96 euro t.j. 32 059,95 zł. ,
- wartość opakowań wysokości 25 % wartości towaru 1 225,64 euro t.j. 5 017,77 zł. ,
- 1 442,40 zł. t.j. 50 % ceny netto z rachunku (...) za usunięcie towaru i pojazdu jezdni,
- 432,72 zł. t.j. 100 % opłaty z rachunku (...) dot. procedur celnych

Szkoda została pomniejszona o wysokość franszyzy redukcyjnej 300 USD – 1 130,55 zł.

Ostatecznie pozwany wyplacił w dacie 1.04.2015 r. kwotę 37 822,29 zł. oraz kwotę odsetek 198,96 zł. za kres od 6.03.2015 r. do 30.03.2015 r., odmawiając naprawienia szkody w pozostałym zakresie. Pozwany przeliczył walutę wg kursu z daty wydania decyzji – 30.03.2015 r. Wg uzasadnienia decyzji podstawą ustalenia szkody był raport sporządzony przez rzeczoznawcę, dokonującego likwidacji szkody na miejscu w Turcji, z którego wynikało, iż tylko część przewożonego towaru uległa uszkodzeniu. dowody: email z dnia 6.11.2014 r. k. 141v. , z dnia 4.12.2014 r. k. 142, z dnia 29.04.2015 r. k. 116, raport ekspertyzy nr (...) k. 49-56, Okoliczność wezwania pozwanego do zapłaty, wysokość i sposób wyliczenia szkody nie były w sprawie spornymi i jako takie nie wymagały dowodzenia w myśl art. 229 kpc.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na powołanych dowodach z dokumentów, jak też korespondencji e-mail, jako niebudzących wątpliwości tak Sądu jaki nie kwestionowanych w tym zakresie przez strony postępowania, a dającym obraz przebiegu zdarzeń, w tym zawarcia i treści umowy ubezpieczenia, wypadku, przebiegu procesu likwidacji szkody jak i stanowiska producenta. Sąd dał wiarę dowodom z postaci faktur VAT, protokołu przyjęcia do utylizacji, zdjęciom, jak i korespondencji email na okoliczność przeznaczenia i zutilizowania wszystkich uszkodzonych elementów. W ocenie Sądu brak podstaw do odmowy dania wiary spójnemu materiałowi dowodowemu, począwszy od stanowiska producenta odnośnie przeznaczenia sprzętu do zniszczenia, poprzez potwierdzenie przyjęcia do utylizacji, po wystawienie faktury za tę usługę, na okoliczność rzeczywistego zniszczenia sprzętu.

Ustalając zakres szkody co do towaru Sąd oparł się na dowodzie z opinii biegłego sądowego z zakresu urządzeń i maszyn technicznych mgr inż. D. K., któremu dał wiarę w całości , jako rzetelnej , wyczerpująco odpowiadającej na zadania pytania. Sąd miał przy tym na uwadze, iż biegły nie dysponując przedmiotem badań, jako że towar z przyczyn niezależnych ,od powoda został całkowicie przeznaczony do utylizacji, orzekł w zakresie prawdopodobieństwa uszkodzenia sprzętu w wypadku. Opinia ta była zbieżna ze stanowiskiem producenta, który zakwalifikował sprzęt, także ten który nie nosił znamion widocznych uszkodzeń, jako potencjalnie niebezpieczny, a co mogłoby okazać się dopiero podczas użytkowania. Sąd na tę okoliczność nie dał zaś w całości wiary dowodowi z raportu ekspertyzy nr (...) w zakresie, w jakim ustalał ilość i przedmiot towaru nieuszkodzonego. Podczas oględzin w ramach likwidacji szkody nie dokonano sprawdzenia każdej ze sztuk sprzętu, likwidator obecny na miejscu opierał się wyłącznie o zewnętrzne oględziny, czego efektem było zakwalifikowanie jako uszkodzonego wyłącznie tego sprzętu z widocznymi tego oznakami lub uszkodzonym opakowaniem. Jednocześnie jednak ze stanowiska producenta, jak i opinii wydanej w niniejszej sprawie wynikało, iż wysoce prawdopodobnym było, z uwagi na rodzaj sprzętu , wzięwszy pod uwagę zakres wypadku, iż doszło do niewidocznych gołym okiem uszkodzeń (tzw. mikropęknięcia) , które mogą stanowić realne niebezpieczeństwo dla użytkowników. Pozwany wiedząc o stanowisku producenta, który przeznaczył cały sprzęt do likwidacji, winien celem wykazania tezy przeciwnej dokonać staranniejszych czynności likwidacyjnych i dokonać zbadania sprzętu, który jego zdaniem nie był uszkodzony. Nie spełnia powyższego ograniczenie się do zewnętrznych oględzin. Oceniając obowiązek wykazania szkody i ciężar dowodzenia należy także mieć na uwadze, iż powód wedle umowy oc przewoźnika miał obowiązek sporządzenia samodzielnego protokołu szkody ustalającego okoliczności i

rozmiar szkody tylko, jeśli wartość szkody nie przekraczała równowartości w złotych 1 500 USD, co w sprawie nie miało miejsca. Powód będąc przewoźnikiem nie dysponował także tytułem do towaru, nie miał do niego dostępu, nie mógł nim rozporządzać, stąd to na ubezpieczycielu spoczywał obowiązek rzetelnego ustalenia zakresu zniszczeń, który to ubezpieczyciel mimo monitów, nie podjął dalszych decyzji w zakresie weryfikacji szkody, a towar nie mógł być dłużej przetrzymywany przez .

Sąd dał wiarę dowodowi z zeznań świadka A. W., który w konsekwentny i spójny sposób przedstawił relację z okoliczności dotyczących wypadku, którego był świadkiem w związku z uczestnictwem w przeladunku towaru zlecenia mu jako kierowcy odwiezienia go do nadawcy, a które korespondują z pozostałym materiałem dowodowym sprawie. Z tych samych przyczyn wiarygodne były zeznania powoda , jako że brak w sprawie dowodów przeciwnym jego zeznaniom.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wywodzi swe roszczenie z tytułu umowy ubezpieczenia OC przewoźnika w transporcie międzynarodowym. Stosownie do art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Stosownie do art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

W przedmiotowej sprawie sporna pozostaje szkoda co do wysokości w zakresie uszkodzonego towaru, za którą odpowiadał powód jako przewoźnik międzynarodowy oraz co do zasady odpowiedzialność pozwanego w zakresie kosztów związanych z wypadkiem jakie poniósł powód w związku z odholowaniem uszkodzonego pojazdu.

Poza sporem co do zasady pozostaje odpowiedzialność pozwanego z tytułu szkody jaką powód poniósł w związku z kosztami procedury celnej w wysokości 300 TRY (lira turecka). Spornym było, z jakiej daty ubezpieczyciel winien uwzględnić kurs ustalając odszkodowanie w złotych polskich.

Powód jako przewoźnik odpowiedzialny był w oparciu o Konwencję CMR z daty 19.05.1956 r. /Dz.U. 62.49.238/, której podlegał przewóz z uwagi na międzynarodowy charakter w rozumieniu art. 1 Konwencji CMR za uszkodzenie towaru wg zasad wskazanych m.in. w art. 25 w zw. z art. 24 Konwencji CMR, zgodnie z którymi wartość towaru ustala się według miejsca i w okresie przyjęcia go do przewozu. W przedmiotowej sprawie zatem ustalając wartość uszkodzonego towaru należało oprzeć się na fakturze VAT nr (...) /k. 27 /wystawionej dla potrzeb przewozu przez nadawcę i właściciela towaru (...) Company spa na kwotę 46 171,16 euro brutto. Przewóz towaru z kraju do kraju traktuje się jako sprzedaż krajową z 23 % podatkiem VAT, co znalazło odzwierciedlenie w przedmiotowej fakturze. Odszkodowanie należało ustalić w kwocie brutto, zważywszy, iż zniszczony został towar o wskazanej wartości brutto właśnie. Nadawca i właściciel towaru, wystawiając fakturę VAT w związku z wykonywanymi przewozem, musiał odprowadzić podatek VAT w wysokości 23 % , stąd wysokość jego szkody, za którą odpowiada powód jako przewoźnik warunkuje nie tylko wartość netto wskazana w rzeczowej fakturze VAT, ale właśnie kwota brutto uwzględniająca ten podatek. Zupełnie niezrozumiałym w tym kontekście pozostaje zarzut pozwanego, iż na podst. umowy (Polisy k. 12/2) powód podawał wartość planowanych przychodów netto. Zarzuty tego w żaden sposób nie rozwinął, a wartość ta w żaden sposób nie została powiązana z zasadami ustalania odszkodowania jako szkody rzeczywistej, która w tym wypadku była kwota brutto. Sąd ustalając tę część wysokości szkody uwzględnił to, iż nadawca - I. obciążył spedytora kwotą niższą niż wskazana w w/w fakturze VAT, a to 43 722,18 euro, której równowartością w złotych polskich następnie obciążył powoda (...) sp. o.o. , zatem to ta kwota była szkodą rzeczywistą poniesioną przez producenta jako poszkodowanego. Pozwany odpowiadał w granicach, w jakich odpowiadał powód, wartość towaru zaś, a zatem i szkoda pierwotnie wyrażona była w euro. Stąd wysokość szkody winna być ustalana przez ubezpieczyciela przy uwzględnieniu waluty euro jako wyjściowej, przy zasadach przeliczenia waluty obcej na złote polskie ustalonych w umowie ubezpieczenia, zgodnie z którymi obowiązywał średni kurs NBP z daty wypłaty. Skoro zaś datą wypłaty odszkodowania winien być dzień 6.03.2015 r. przy uwzględnieniu 14 dni od daty wezwania do zapłaty

doręzonego 20.02.2015 r., to Sąd w zakresie spornej, niewypłaconej kwoty przeliczał ją przy uwzględnieniu kursu euro z tego właśnie dnia w wysokości 4,1292 zł, mając na uwadze treść umowy: data wypłaty odszkodowania jako data przeliczenia, tym samym przy odmowie wypłaty odszkodowania winna być to data, kiedy odszkodowanie winno być zapłacone.

Pozwany z tytułu uszkodzenia towaru wypłacił łącznie 9 056,60 euro /pod pozycją uszkodzony towar i opakowania/. Do zapłaty z tytułu odszkodowania za uszkodzony towar pozostało, uwzględnivszy notę obciążeniową I. w wysokości 43 722,18 euro /k. 29/ 34 665,58 euro, co stanowiło równowartość 143 141,11 zł. /34 665,58 euro x 4,1292 zł. /.

Przy ustalaniu zakresu i wysokości szkody Sąd miał na uwadze ustalenia z których wynikało uwzględnivszy tak opinię biegłego jak i stanowisko producenta, iż cały przewożony sprzęt został zniszczony, w stopniu nienadającym się do użytku, z przyczyn wskazanych w poprzedniej części uzasadnienia. Tym samym wartość szkody, za którą odpowiadał powód jako przewoźnik, odpowiadała wartości tego towaru w miejscu i okresie przyjęcia do przewozu wg cen rynkowych. Powód wykazał wartość wyjściową uszkodzonego sprzętu wyrażoną w euro kwotę, jaką z tego tytułu obciążył przewoźnika nadawca, mieszczą się w powyższych granicach.

W razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z 23 ust. 1, 2 i 4 konwencji CMR. Odszkodowanie tak ustalone nie może jednak przewyższać jeżeli cała przesyłka doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie – kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia całej przesyłki. Na gruncie Konwencji CMR przyjmuje się, że odpowiedzialność przewoźnika obejmuje jedynie szkody poniesione efektywnie przez poszkodowanego / tak: Międzynarodowy przewóz drogowy towarów, Robert Walczak/.

Stosownie do art. 25 Konwencji CMR 1. W razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z artykułem 23, ustępy 1, 2 i 4.

2. Odszkodowanie nie może jednak przewyższać:

a) jeżeli cała przesyłka doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia całej przesyłki;

b) jeżeli tylko część przesyłki doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia części, która doznała obniżenia wartości.

Odpowiedzialność powoda nie polegała na pokryciu kwoty, o jaką obniżyła się wartość tych tylko zniszczonych elementów składowych przesyłki, bowiem z punktu widzenia poszkodowanego producenta i sprzedawcy towaru, jakim były Kuchenki, płyty kuchenne i okapy, cały produkt wyprodukowany o oferowany do sprzedaży stracił wartość. Towarem, tj. przesyłką jako przedmiotem umowy przewozu nie były podzespoły, składające się na końcowy produkt, lecz ten produkt, który został uszkodzony, a nie jego podzespoły /art. 25 CMR/. Z opinii biegłego wynikało natomiast, iż działania producenta nakierowane na odzyskiwanie używanych części było nieopłacalne z ekonomicznego punktu widzenia. Potwierdza to zresztą przekazanie całości towaru do utylizacji i jest wiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego. Skoro poszkodowany producent musiałby w związku z tym ponieść koszt, który powodowałby nieopłacalność ponownego zagospodarowania części, to koszt taki także należałoby kwalifikować jako związany ze zdarzeniem i szkodę producenta. Odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony sprawca. Odpowiedzialność ubezpieczonego sprawcy musi jednak mieścić się w granicach ochrony udzielonej przez ubezpieczyciela. W przedmiotowej sprawie to ubezpieczyciel udzielając ochrony ubezpieczeniowej zastrzegł w OWU możliwość pomniejszenia wysokości szkody rzeczowej o wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym towarze, które mogą być przeznaczone do dalszego użytkowania. Skoro zaś to ubezpieczyciel miał czerpać korzyść z postanowień umowy w tym zakresie, które ograniczały jego odpowiedzialność w zakresie udzielonej ochrony i to on podnosił zarzut obniżenia szkody o wartość pozostałości, to na nim zatem spoczywał ciężar dowodzenia w tym zakresie /art. 6 kc/. Szkada rzeczowa rozumiana była z godnie z OWU jako szkoda

polegająca na utracie, ubytku lub uszkodzeniu przesyłki. Skoro wysokość szkody rzeczowej w powyższym rozumieniu została przez powoda wykazana, pozwany chcąc pomniejszyć jej wysokość o wartość pozostałości, winien wykazać tę wartość, a także nie tylko potencjalną z technicznego punktu widzenia możliwość użycia części urządzeń w dalszym obrocie, lecz także taką możliwość realną, a także opłacalną z ekonomicznego punktu widzenia dla poszkodowanego. Tak należy w ocenie Sądu, w świetle instytucji odszkodowania rozumieć sformułowanie „które mogą być przeznaczone do dalszego użytku”. Zabrakło w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego ds. rynku, by przyjąć, że nieuszkodzone podzespoły miały realną wartość zbywczą, co uzasadniał na rozprawie biegły sądowy z dziedziny konstrukcji maszyn i urządzeń. W odszkodowaniu chodzi przecież o ustalenie realnej szkody, przy uwzględnieniu zatem realnej możliwości jej pomniejszenia o pozostałości, a nie tylko hipotezę.

Powód wykazał także co do zasady odpowiedzialność pozwanego z tytułu kosztów usunięcia nie tylko towaru, ale także pojazdu objętych fakturą nr (...) na kwotę 2360 TRY, żądając z tego tytułu zapłaty kwoty 3418 zł., z której pozwany uznał wyłącznie kwotę 1000 TRY stanowiącą 50 % wartości netto, przeliczając ją wg kursu z dnia decyzji t.j. 30.03.2015 r. co dało kwotę 1 442,40 zł., kwestionując odpowiedzialność z tytułu kosztów odholowania pojazdu co do zasady. Sąd wziął pod uwagę, iż OWU wskazano jako zakres ochrony ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika koszty związane z koniecznością przeładunku towaru lub jego przechowania i inne uzasadnione koszty związane z powstałą szkodą. W umowie ubezpieczenia znajdującej odzwierciedlenie w polisie /k.12 i n/ wskazano, że ubezpieczyciel pokrywa także koszty podniesienia i wyciągnięcia środka transportu, który uległ wypadkowi, jeśli jest to konieczne i uzasadnione celem ratowania przewożonego towaru. Powyższe warunki pozostawały w zgodzie z art. 826 § 1 i 4 kc zgodnie z którym w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów (§1) ubezpieczyciel obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą zawierać postanowienia korzystniejsze dla ubezpieczającego (§ 4). W przedmiotowej sprawie z zeznań powoda wynikało, że nie było możliwym zebranie towaru, który rozsypał się na jezdnię, bez uprzedniego usunięcia pojazdu, który torował drogę, zalegając na skarpie. Usunięcie zatem pojazdu pozostawało w związku z obowiązkiem ubezpieczającego podjęcia działań mających na celu ochronę towaru. Zwrot tych wydatków następuje w granicach sumy ubezpieczenia i oznacza to, iż de facto koszty te stanowią zwiększenie szkody. Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął odpowiedzialność pozwanego z tytułu całej należności objętej FV nr (...)k. 11 v. /, t.j. także z tytułu kosztów dotyczących samego pojazdu. Sąd wziął pod uwagę, iż przeliczenie kwoty wypłaconej winno nastąpić z daty wypłaty t.j. 1.04.2015 r. /kurs 1,4506 /, co dało równowartość 1000 TRY w wysokości 1 450,60 zł., a nie 1442,40 zł. Ustalając zaś wysokość kwoty pozostałej, spornej w sprawie przyjął kurs z dnia, gdy wypłata powinna mieć miejsce t.j. 6.03.2015 r. /1,4454 zł. /, co dało kwotę 1965,74 zł. /1360 TR x 1,4454/ łącznie zatem w sprawie należnym była równowartość w złotych polskich kwoty 2360 TRY w wysokości 3 416,34 zł. /1965,74 zł + 1450,60 zł. / . Pozwany z tego tytułu wypłacił kwotę 1442,40 zł. zatem do zapłaty z faktury VAT nr (...) pozostała kwota 1 973,94 zł.

Poza sporem co do zasady pozostała kwestia odpowiedzialności pozwanego z tytułu poniesionych w związku z wypadkiem kosztów celnych objętych rachunkiem nr (...). Pozwany wypłacił z tego tytułu kwotę 432,70 zł., przy czym uwzględniwszy kurs właściwy, a to z daty wypłaty w dniu 1.04.2015 r. oraz przepis art. 321 § 1 kpc, winna to być kwota 435,18 zł. Powód z tego tytułu żądał zapłaty 434 zł. stąd uwzględniwszy właściwy kurs, do zapłaty w złotych polskich z rachunku nr (...) pozostało nadal 1,30 zł (434 zł – 432,70 zł).

Powód domagał się także zapłaty skapitalizowanych na dzień poprzedzający wniesienie pozwu odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w zapłacie w kwocie 11 237,41 zł. od kwoty 149 531,70 zł. naliczonych od dnia 7.03.2015 r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu 18.02.2016 r. Powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem doręczonym w dniu 20.02.2015 r., 14-dniowy termin upłynął w dniu 6.03.2015 r. stąd pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie od dnia następnego t.j. 7.03.2015 r. Sąd uwzględnił to roszczenie na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc co do kwoty 10 820,3 zł., naliczając odsetki za wskazany przedział czasu od kwoty 143 985,80 zł. t.j. kwotę stanowiącą sumę w/w wymienionych pomniejszonych o franszyzę redukcyjną w kwocie 1130,55 zł., którą powód w zasadzie uznał na rozprawie w dniu 23.09.2016 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt I wyroku na podstawie art. 822 § 1 kc i art. 481 kc, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jak w pkt II wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania na które po stronie powoda złożyła się kwota 18 356 zł. , po stronie pozwanego 8 223,04 zł. Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc stosunkowo je rozdzielając, mając na uwadze, iż powód wygrał sprawę w 96 %. Koszty po stronie powoda: 8039 zł opłata od pozwu, 17 zł opłata skarbową, 7200 zł wynagrodzenie radcowskie, 183,87 zł wydatek na świadka, 2916,13 zł opinia biegłego; razem: 18356 zł x 96%=**17.621,76 zł**. Koszty pozwanego: 7200 zł wynagrodzenie radcowskie, 17 zł opłata skarbową, 1006,04 zł koszty biegłego; razem 8223,04 zł x 4%=**328,92zł**. Kompensata obu kwot daje kwotę kosztów w pkt III wyroku. W przedmiocie zwrotu niewykorzystanej zaliczki na opinię biegłego Sąd orzekł na podstawie art. 84 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.